

okrakow.pl

Wernisaż wystawy czasowej „Enklawy wolności. Rzeczpospolite Partyzanckie” w Muzeum AK

[Kraków Wydarzenia - okrakow.pl](http://Kraków.Wydarzenia-okrakow.pl)

8 grudnia 2024

W czwartek 5 grudnia w Muzeum Armii Krajowej odbyło się uroczyste otwarcie nowej wystawy czasowej zatytułowanej „Enklawy wolności. Rzeczpospolite Partyzanckie”.

W czwartkowe południe Muzeum AK wypełniło się ludźmi. Placówka gościła przedstawicieli władz, instytucji państwowych i samorządowych, organizacji kombatanckich, wojsko,

Związek Strzelecki, młodzież oraz wójtów i burmistrzów z tych gmin Małopolski i Świętokrzyskiego, w których podczas wojny funkcjonowały republiki partyzanckie.

Na wernisaż przybyli m.in. wicewojewoda małopolska Elżbieta Achinger, przewodniczący Rady Miasta Krakowa Jakub Kosek, rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie prof. Jerzy Lis, zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie Cecylia Radoń, prezes Rady Uczelnianej ZNP w AGH dr inż. Dariusz Sala, zastępczyni komendanta Chorągwi Krakowskiej ZHP hm. Anna Nowak, dyrektor Muzeum w Niepodległości w Myślenicach dr Łukasz Malinowski, Arkadiusz Wingert z Centralnej Biblioteki Wojskowej, kpt. Bartłomiej Czech-Kosiński z 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej oraz wspomniani liczni samorządowcy z województw małopolskiego i świętokrzyskiego.

– Bardzo cieszy nas, że jest tu tak liczna reprezentacja samorządów gmin, gdzie trwały te Rzeczypospolite. To znaczy, że międzypokoleniowa więź trwa nadal. Bo to jest wasza historia, waszych przodków i waszych rodzin, które osiemdziesiąt lat temu tę walkę prowadziły. Dziękuję za pamięć. Oni tworzyli wolną Rzeczypospolitą, my dzisiaj razem tworzymy Rzeczypospolitą pamięci. I tworzymy ją na dobrym fundamencie, fundamencie, który przyświecał pokoleniom Polskiego Państwa Podziemnego, Armii Krajowej i innych formacji walczących – powiedział do gości dyrektor MAK dr Jarosław Szarek.

Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie prof. Jerzy Lis przekazał przy tej okazji do zbiorów MAK pamiątki po swoim ojcu, żołnierzu AK z Rzeszowszczyzny mjr. Józefie Lisie ps. „Tajfun”. Podzielił się też wzruszającym wspomnieniem o nim.

– Czuję się tutaj kurierem przekazującym przesłanie od bardzo biskiej mi postaci – od mojego ojca. Kurierem Rzeczypospolitej Wolności. Nasza wolność rodziła się długo. W pewnym momencie wydawało się, że już nie ma szans, bo zapadła żelazna kurtyna, a nas przydzielono do tej gorszej, trudnej części Europy. Dziełem Armii Krajowej było pewne przesłanie i misja walki o wolność. Jestem tutaj tylko jako ten, kto przekazuje to przesłanie od Józefa Lisa pseudonim „Tajfun” z Podokręgu Rzeszów – powiedział rektor.

Wśród gości był 96-letni por. Ryszard Sługocki, ostatni żyjący partyzant Rzeczypospolitej Iwoniczej. Kombatant ciekawie opowiedział o swoich losach podczas wojny i okolicznościach wyzwolenia Iwonicza-Zdroju przez partyzantów w 1944 r.

O pracy nad ekspozycją opowiedział jej kurator dr Piotr Wierzbicki z Muzeum AK. Podziękował wszystkim, którzy współpracowali przy tworzeniu wystawy, w tym nieobecnej współkurator Annie Radeckiej, a także instytucjom, które udostępniły swoje zbiory, przede wszystkim Centralnej Bibliotece Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Po części oficjalnej odbyło się oprowadzanie po ekspozycji, a w roli przewodnika wystąpił dr Wierzbicki.

Wystawa „Rzeczpospolite Partyzanckie. Enklawy wolności” prezentuje tzw. republiki partyzanckie, czyli obszary wyzwolone samodzielnie przez Armię Krajową i inne formacje zbrojnego podziemia podczas Akcji „Burza” w 1944 r. Była to wyjątkowa sytuacja w okupowanej Europie. Polscy partyzanci własnymi siłami oswobodzili od Niemców obszary liczące kilka tysięcy kilometrów kwadratowych.

Na wystawie zobaczyć można archiwalne fotografie, dokumenty, sztandary i broń. Na kilkudziesięciu planszach przedstawiono natomiast historię poszczególnych republik partyzanckich. Ekspozycję będzie można oglądać do 31 marca 2025 r.

Fot. Muzeum AK

<https://okrakow.pl/wernisaz-wystawy-czasowej-enklawy-wolnosci-rzeczpospolite-partyzanckie-w-muzeum-ak/>